

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΚΑΙ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2011

Μάθημα: Ιστορία

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Πέμπτη, 2 Ιουνίου 2011
07:30 – 10:30

1. Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από έξι (6) σελίδες και τρία (3) μέρη.2. Να απαντηθούν ΟΛΕΣ οι ερωτήσεις και των τριών (3) μερών.

ΜΕΡΟΣ Α΄

(20 μονάδες)

- A1.** Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας στο τετράδιο εξέτασής σας τη λέξη «σωστό» ή «λάθος», δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:
- α. Η Συνθήκη του Μπρεστ-Λιτόφσκ υπογράφηκε κατά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο μεταξύ Ρωσίας και Γερμανίας.
 - β. Η μεγάλη οικονομική κρίση των ετών 1929-1932 είχε ως αφετηρία την αιφνίδια ραγδαία πτώση των τιμών στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης.
 - γ. Ο γερμανός στρατηγός Ρόμελ συνέτριψε τους Βρετανούς και τους συμμάχους τους στο Ελ Αλαμείν.
 - δ. Η ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοποτάμου υπήρξε αποτέλεσμα της συντονισμένης δράσης των ελληνικών αντιστασιακών οργανώσεων υπό την καθοδήγηση των Άγγλων.
 - ε. Η Σοβιετική Ένωση εισήλθε στο Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο μετά το βομβαρδισμό του αμερικανικού στόλου από τους Ιάπωνες στο Περλ Χάρμπορ.
 - στ. Η κυβέρνηση Γεωργίου Παπανδρέου (1964-1965) πραγματοποίησε σημαντική εκπαιδευτική μεταρρύθμιση.
 - ζ. Η Συνθήκη του Μάαστριχτ προέβλεπε τη μετεξέλιξη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
 - η. Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ΄ εξορίστηκε από τους Βρετανούς στις Σεϋχέλλες.
 - θ. Οι Άγγλοι διαφώνησαν έντονα με τη χάραξη «πράσινης γραμμής» κατά τις πρώτες δικαιοδικές ταραχές.
 - ι. Η μεταφορά εποίκων από την Τουρκία στην κατεχόμενη Κύπρο αλλοίωσε το δημογραφικό χαρακτήρα του νησιού.

(10 x 1= 10 μονάδες)

- A2.** Καθένα από τα στοιχεία της στήλης Β΄ αντιστοιχεί με μια προσωπικότητα της στήλης Α΄. Να γράψετε στο τετράδιο εξέτασής σας τους αριθμούς της **στήλης Α΄** και δίπλα από τον καθένα το γράμμα της **στήλης Β΄** που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

Προσοχή: Δύο προσωπικότητες της στήλης Α΄ περισσεύουν.

ΣΤΗΛΗ Α΄	ΣΤΗΛΗ Β΄
1. Ελευθέριος Βενιζέλος	α. «New Deal» (Νιου Ντιλ)
2. Φραγκλίνος Ρούζβελτ	β. Καθεστώς της 4ης Αυγούστου
3. Ιωάννης Μεταξάς	γ. Συνθήκη Σεβρών
4. Μόδεστος Παντελή	δ. Πρώτος νεκρός του αγώνα 1955-1959
5. Τζορτζ Μάρσαλ	ε. Μακεδονικός Αγώνας
6. Παύλος Μελάς	
7. Αλέξανδρος Παπαναστασίου	

(5 x 2= 10 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Β΄

(45 μονάδες)

- B1.** Να γράψετε σύντομα κατατοπιστικά σημειώματα για τα πιο κάτω, με βάση τα ζητούμενα των παρενθέσεων:
- α. «Συνθήκη Ειρήνης των Παρισίων, 30 Μαρτίου 1856»**
(σχέση με Κριμαϊκό Πόλεμο, περιεχόμενο, σημασία για την Οθωμανική Αυτοκρατορία)
 - β. «Ελληνοσερβική Συμμαχία, 18 Μαΐου /1 Ιουνίου 1913»**
(περιεχόμενο συνθήκης)
 - γ. «Το Ψήφισμα 186 του Συμβουλίου Ασφαλείας για την Κύπρο της 4ης Μαρτίου 1964»**
(περιεχόμενο και αποτελέσματα ψηφίσματος)

(3 x 5= 15 μονάδες)

- B2.** Σε κείμενο έκτασης 180-220 λέξεων, να παρουσιάσετε την πορεία διαμόρφωσης του κοινοβουλευτισμού κατά το 19ο αιώνα στο Ελληνικό Κράτος. Στο κείμενό σας να εντάσσονται λειτουργικά και οι παρακάτω όροι:

Επανάσταση 3ης Σεπτεμβρίου 1843, Σύνταγμα 1864, αρχή της δεδηλωμένης

(15 μονάδες)

- B3.** Σε κείμενο έκτασης 180-220 λέξεων, να αναφέρετε τα αίτια που οδήγησαν στην αποαποικιοποίηση και να περιγράψετε ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αποαποικιοποίησης, αμέσως μετά το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

(15 μονάδες)

ΜΕΡΟΣ Γ΄

(35 μονάδες)

ΠΡΟΣΟΧΗ: - Ορθή είναι η απάντηση που τεκμηριώνεται επαρκώς με βάση στοιχεία από τις πηγές που παρατίθενται, καθώς και άλλα ιστορικά γεγονότα.

- Η αντιγραφή αυτούσιων χωρίων από τις πηγές, χωρίς περαιτέρω επεξεργασία τους, αξιολογείται με μηδέν μονάδες.

Γ1.

(13 μονάδες)

- I. Ο γιος του Εμμανουήλ Παπά, Αναστάσιος, σε γράμμα του (18 Απριλίου 1821) στον αδελφό του Αθανάσιο, ανακοινώνει την απόφασή του να εγκαταλείψει τη Βιέννη και να πολεμήσει για την απελευθέρωση της Ελλάδας:

Τι το όφελος να καλοζήσ στα ξένα και να στερήσαι για πάντα την Πατρίδα σου [...] Σπεύδω προς τα ένδοξα πεδία των μαχών του Μαραθώνος και των Θερμοπυλών... Εκεί με περιμένει το στεφάνι ενός πραγματικού στρατιώτη ή ίσως ακόμα και ο θάνατος. Αλλά για μένα είναι το ίδιο. Ο θάνατος για την πατρίδα είναι το γλυκύτερο χάρισμα [...]

Γ. Λαΐου, *Ανέκδοτες επιστολές και έγγραφα του 1821*, Αθήνα 1958, σ. 92-94

Βασ. Βλ. Σφυρόερα, *Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη Γ΄ Γυμνασίου*, ΟΕΔΒ, Αθήνα 1996 (έκδοση ΣΤ΄), σ. 166-167.

- II. Ο Κολοκοτρώνης μιλά σε αγωνιστές που απειλούσαν προκρίτους:

Έλληνες! Είμαι κι εγώ σύντροφός σας. Αλλά πρώτα να με ακούσετε που θα σας μιλήσω. [...] Γιατί θέλουμε να χάσουμε την πατρίδα μας σκοτώνοντας ο ένας τον άλλο; Εμείς εσηκώσαμε τ΄ άρματα για τους Τούρκους και ακουστήκαμε στην Ευρώπη ότι σηκωθήκαμε οι Έλληνες για τους τυράννους [...] Αν σκοτώσουμε τους προεστούς, τι θα μας πουν τότε; Θ΄ ακουσθή σ΄ όλον τον κόσμο και θα μας πουν τα βασίλεια ότι τούτοι δεν

σηκώθηκαν για την πατρίδα και την ελευθερίαν τους, αλλά για να σκοτωθούνε συνατοί τους [ενν. αναμεταξύ τους]. [...] Θα μας πούνε Καρμπουνάρους, ρέμπελους* κι ακατάστατους και κανέννας δεν θα μας βοηθήση [...]

*ρέμπελοι: επαναστάτες.

Δ. Κόκκινος, *Η Ελληνική Επανάσταση*, Μέλισσα, Αθήνα 1959-1960, τόμ. 1, σ. 479-480.

Ευαγγελία Λούβη – Δημήτρης Χρ. Ξιφαράς, *Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία Γ΄ Γυμνασίου*, ΟΕΔΒ, Αθήνα 2008, σελ. 33.

Με βάση τα πιο πάνω παραθέματα και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

α. Ποια συστατικά στοιχεία του ελληνικού εθνικού κινήματος εντοπίζετε στις πιο πάνω πηγές; Να καταγράψετε τα υπόλοιπα συστατικά στοιχεία του κινήματος αυτού και να αναφέρετε άλλα εθνικά κινήματα με τα οποία συγγένευε.

(7 μονάδες)

β. Ποιες είναι οι απόψεις του Κολοκοτρώνη σύμφωνα με την πηγή II;

(3 μονάδες)

γ. Πώς αντιλαμβάνονταν και πρόβαλλε η επαναστατική ηγεσία των Ελλήνων το χαρακτήρα της ελληνικής επανάστασης;

(3 μονάδες)

Γ2.

(12 μονάδες)

Οι Ρούντολφ Βρμπα και Άλφρεντ Βέτσελερ δραπέτευσαν, τον Απρίλιο του 1944, από το στρατόπεδο συγκεντρώσεως του Άουσβιτς. Δύο μήνες αργότερα δημοσίευσαν ένα κείμενο (Vrba-Wetzler Report) στο οποίο περιέγραφαν με λεπτομέρειες τη ζωή στο στρατόπεδο.

Το κρεματόριο περιλαμβάνει ένα μεγάλο θάλαμο, ένα θάλαμο αερίων και ένα φούρνο. Οι άνθρωποι συγκεντρώνονται στον μεγάλο θάλαμο, που χωρά περίπου 2000 άτομα. Εκεί υποχρεώνονται να βγάλουν τα ρούχα τους και δίνεται σε όλους ένα κομμάτι σαπούνι και μια πετσέτα σαν να πήγαιναν για λουτρό. Κατόπιν συγκεντρώνονται όλοι στον θάλαμο αερίων, που σφραγίζεται ερμητικά. Τότε άνδρες των SS, που φορούν μάσκες αερίων, διοχετεύουν στην αίθουσα αέριο από τρία ειδικά ανοίγματα. Μετά από τρία λεπτά όλοι είναι νεκροί. Τα άψυχα σώματα μεταφέρονται, στη συνέχεια, στο φούρνο με κάρτα για να καούν.

Πηγή: www.spartacus.schoolnet.co.uk/

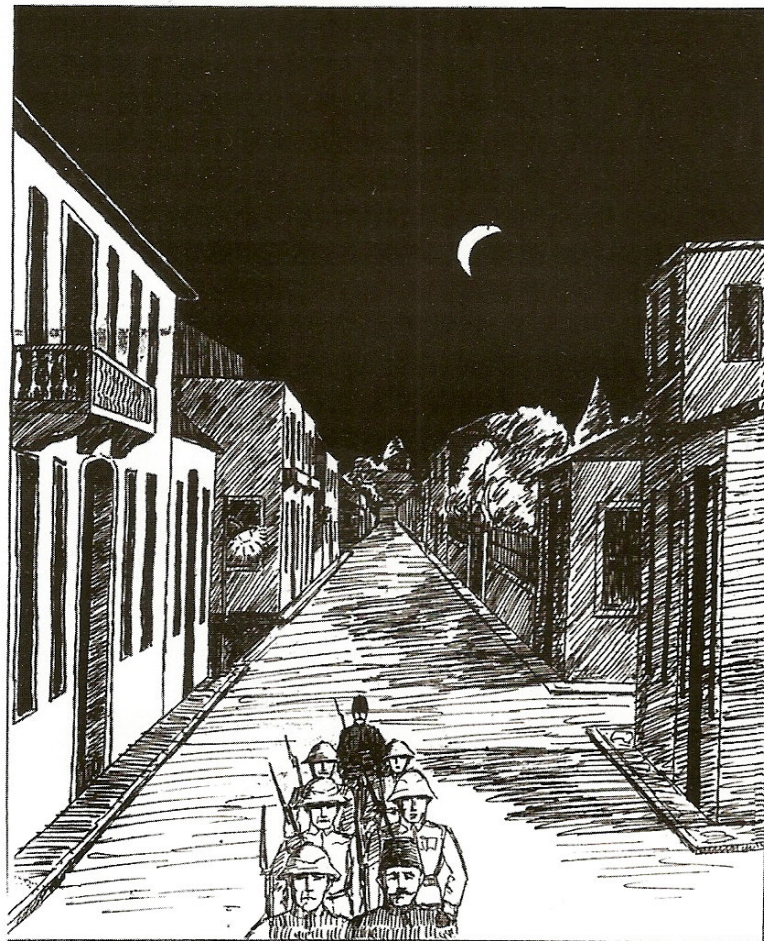
Ευαγγελία Λούβη – Δημήτρης Χρ. Ξιφαράς, *Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία Γ΄ Γυμνασίου*, ΟΕΔΒ, Αθήνα 2008, σελ. 127.

Αφού μελετήσετε την πιο πάνω πηγή και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

- α. Με ποιο γεγονός σχετίζεται το πιο πάνω κείμενο; Να αναφέρετε τις άλλες πρακτικές εξόντωσης που επινοήθηκαν και εφαρμόστηκαν από τους Ναζί. (6 μονάδες)
- β. Ποιες είναι, κατά την κρίση σας, οι σημαντικότερες συνέπειες του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου για την ανθρωπότητα; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας. (6 μονάδες)

Γ3.

(10 μονάδες)

ΝΥΚΤΕΡΙΝΗ ΣΩΗ Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ ΜΕΤΑΤΑΣ 8

Αφού παρατηρήσετε με προσοχή τη γελοιογραφία της προηγούμενης σελίδας και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στα πιο κάτω ερωτήματα:

- α. Να περιγράψετε την εικόνα (τόπος, χρονική στιγμή, πρόσωπα) και να εξηγήσετε από ποιο ιστορικό γεγονός εμπνέεται ο δημιουργός της.
(4 μονάδες)
- β. Να αναφέρετε άλλες συνέπειες που είχε το πιο πάνω γεγονός για τους Κυπρίους.
(3 μονάδες)
- γ. Ποια είναι τα στοιχεία του εντύπου και ποιο είναι, κατά την άποψή σας, το μήνυμα του δημιουργού της γελοιογραφίας;
(3 μονάδες)

ΤΕΛΟΣ

--Ευχόμαστε σε όλους καλή επιτυχία--